

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА**

**методичні вказівки для підготовки до семінарських занять
магістрантів денної та заочної форм здобуття освіти**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»

Спеціальність D8 «Право»

Освітньо-професійна програма «Право»

Затверджено на засіданні науково-методичної ради Навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 1 від 09.09.2025 р.)

МИРОНЕНКО І.В. Актуальні проблеми міжнародного приватного права (методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності D8 «Право». Івано-Франківськ: ННЮІ КНУВС, 2025. 27 с.

Дані методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету ім. В. Стефаника і призначені для підготовки до практичних (семінарських) занять з дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права», а також до здачі заліку з даної дисципліни. Тут викладені завдання до занять з дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права», які включають перелік питань, що виносяться на обговорення на занятті, контрольні питань для перевірки знань, а також практичні завдання.

До кожної теми поданий перелік літератури, до якого включена монографічні та інші наукові джерела з даної тематики, а також перелік нормативно-правових актів, які регулюють відповідні відносини.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
---	----------

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ МАГІСТРАНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ	8
---	----------

Актуальні питання загальних засад міжнародного приватного права (семінарське заняття 1)	8
Застосування колізійних норм та іноземного права (семінарське заняття 2)	9
Актуальні питання правового регулювання речових відносин з іноземним елементом (семінарське заняття 3)	10
Актуальні питання правового регулювання договірних зобов'язань з іноземним елементом (семінарське заняття 4)	12
Актуальні питання правового регулювання позадоговірних зобов'язань з іноземним елементом (семінарське заняття 5)	14
Актуальні питання міжнародного сімейного права (семінарське заняття 6)	15
Актуальні питання спадкування у міжнародному приватному праві (семінарське заняття 7)	17
Актуальні питання міжнародного цивільного процесу (семінарське заняття 8)	18
Міжнародний комерційний арбітраж та інші альтернативні способи вирішення спорів з іноземним елементом (семінарське заняття 9)	20
Завдання для індивідуальної роботи	21

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ МАГІСТРАНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ	23
--	-----------

Застосування колізійних норм та іноземного права (семінарське заняття 1)	23
Актуальні питання правового регулювання договірних зобов'язань з іноземним елементом (семінарське заняття 2)	24
Актуальні питання міжнародного цивільного процесу (семінарське заняття 3)	26

ВСТУП

Міжнародне приватне право є самостійним правовим утворенням, що регулює відносини приватно-правового характеру, які виходять за межі певного національного правопорядку. На відміну від міжнародного публічного права, що регулює відносини між носіями влади і суб'єктами політичної діяльності (державами, міжнародними організаціями, державоподібними утвореннями, націями, що борються за незалежність), предметом регулювання у міжнародному приватному праві є відносини між фізичними і юридичними особами різних держав, що позбавлені владних повноважень і політичного характеру: цивільні майнові та особисті немайнові, господарські, трудові, сімейні і процесуальні відносини, ускладнені іноземним елементом. Однією із сторін у таких відносинах є іноземний суб'єкт (громадянин іноземної держави, особа без громадянства, іноземна організація, іноземна держава). В інших випадках іноземний елемент у таких відносинах полягає у тому, що об'єкт, у зв'язку з яким виникли відповідні відносини, перебуває за кордоном або виникнення, зміна та припинення відносин пов'язані з юридичним фактом, що мав місце за кордоном (спричинення шкоди, укладення договору, смерть спадкодавця та ін.).

На сьогодні міжнародне приватне право рядом науковців розглядається як самостійна галузь права, що регулює міжнародні невідомі відносини, ускладнені іноземним елементом. «Правову основу» міжнародного приватного права складають колізійні і матеріально-правові норми, що регулюють відносини за участю іноземного елемента. Особливістю міжнародного приватного права є те, що його норми в ряді випадків безпосередньо не врегульовують ті чи інші суспільні відносини по-суті, а лише визначають, законодавство якої держави підлягає застосуванню (колізійний метод правового регулювання).

Курс дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» передбачає вивчення загальних понять та положень з подальшим переходом до інститутів спеціальної частини, спираючись на знання, здобуті під час вивчення конституційного, цивільного, господарського, сімейного, трудового та цивільного процесуального права. Як результат вивчення дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права» здобувачі повинні знати:

- сучасні тенденції розвитку правового регулювання приватно-правових відносин з іноземним елементом;
- основні концептуальні підходи та доктринальні положення законодавства в сфері міжнародного приватного права в Україні та правових системах інших держав;
- наукові підходи та особливості щодо регулювання правовідносин з іноземним елементом;
- історію розвитку інститутів міжнародного приватного права;
- особливості, а також науково-теоретичні та практичні проблеми правового регулювання окремих видів правовідносин, що складають предмет міжнародного приватного права.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

До тем, винесених на розгляд на практичних (семінарських) заняттях, поданий детальний перелік питань, які будуть розглядатись на занятті, перелік контрольних питань, що носять більш деталізований характер і забезпечують та засвідчують поглиблене освоєння матеріалу. До кожної з тем передбачені практичні завдання, які передбачають здійснення правового аналізу відносин, кваліфікації юридичних фактів, використання положень нормативно-правових актів для регулювання правових ситуацій.

При вирішенні практичних завдань насамперед необхідно проаналізувати коло відносин, які склалися, та вибрати правові норми, що підлягають застосуванню в даному випадку. При використанні відповідної правової норми попередньо слід переконатись в її чинності та автентичності тексту, встановити межі дії та сферу застосування. В процесі аналізу норми відбувається також її тлумачення, з'ясування змісту з урахуванням вивчених теоретичних положень. Відповідь-вирішення практичного завдання повинна бути максимально повною, обґрунтованою, з посиланням на конкретні статті нормативно-правових актів та визначенням можливих варіантів вирішення, які можуть відрізнятися в залежності від зміни обставин.

Підготовка до практичних (семінарських) занять не вимагає переписування в Водночас для належних і обґрунтованих відповідей, в першу чергу на контрольні питання та практичні завдання, в зошиті рекомендується вказувати повні назви та інші реквізити відповідних нормативно-правових актів, номери та зміст необхідних статей, вирішення задач чи відповіді на контрольні запитання. Записи в зошитах рекомендується викладати у вигляді тез та загальних висновків як результату повного опрацювання відповідного матеріалу; їх використання при відповідях полегшать виступ та дадуть змогу викладачу належним чином перевірити підготовку до заняття.

Сформульовані до кожної теми контрольні питання та практичні завдання покликані полегшити опрацювання матеріалу, дати їм змогу перевірити рівень та якість підготовки, вказати на необхідність додаткового чи більш поглибленого вивчення лекційного матеріалу, положень підручників та нормативно-правових актів.

В окремих темах містяться також питання для індивідуальних виступів (рефератів), які не були предметом окремого розгляду на лекціях та передбачають самостійну підготовку на основі додаткової літератури з подальшим тезовим викладом на занятті.

Дотримання викладених вище загальних рекомендацій сприятиме набуттю ґрунтовних знань з дисципліни «Актуальні проблеми міжнародного приватного права», розширенню правового світогляду здобувачів, підвищенню їх професійного рівня.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія розвитку міжнародного приватного права: основні етапи.

Предмет та система міжнародного приватного права: науково-теоретичні проблеми.

Система принципів міжнародного приватного права: основні підходи.

Система джерел міжнародного приватного права.

Кодифікація норм міжнародного приватного права в Україні.

Загальні та спеціальні методи правового регулювання у МПП.

Матеріально-правовий (прямий) метод правового регулювання: зміст та межі застосування

Колізійно-правовий метод регулювання.

Принципи колізійного регулювання.

Загальні положення щодо правового регулювання відносин за участю іноземного елемента.

Кваліфікація колізійних норм.

Зворотне відсилання та відсилання до права третьої країни.

Обхід закону у міжнародному приватному праві.

Застосування норм іноземного права.

Застереження про публічний порядок.

Інститут імперативних норм в МПП.

Взаємність у міжнародному приватному праві.

Правові режими в міжнародному приватному праві.

Колізійні питання речового права у міжнародному приватному праві.

Колізійні норми речового права в внутрішньому законодавстві України.

Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні: загальні положення.

Поняття та види правочинів із іноземним елементом.

Особливості правового регулювання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні.

Колізійні прив'язки щодо регулювання форми правочинів з іноземним елементом.

Колізійні прив'язки щодо регулювання змісту правочинів з іноземним елементом.

Уніфікація правового регулювання правочинів із іноземним елементом: загальна характеристика.

Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (1980 р.): зміст та межі застосування.

«Правила ІНКОТЕРМС»: зміст та особливості застосування.

Зміст та межі застосування «Принципів міжнародних комерційних договорів УНІДРУА» (2016).

Правове регулювання недоговірних зобов'язань у міжнародному приватному праві.

Колізійні питання деліктних зобов'язань з іноземним елементом.

Колізійні прив'язки у сфері деліктних зобов'язань: загальна характеристика.

Колізійне регулювання деліктних зобов'язань у законодавстві України.

Уніфікація правового регулювання деліктних зобов'язань в міжнародному приватному праві.

Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин в міжнародному

приватному праві.

Колізійні питання оформлення шлюбу з іноземним елементом.

Особливості правового регулювання особистих немайнових відносин подружжя в міжнародному приватному праві.

Правове регулювання майнових відносин подружжя в міжнародному приватному праві.

Колізійні питання припинення шлюбу в міжнародному приватному праві.

Колізійні питання спадкування з іноземним елементом.

Міжнародні договори у сфері спадкових відносин.

Колізійні регулювання спадкових відносин з іноземним елементом.

Перехід спадщини до держави.

Поняття та предмет міжнародного цивільного процесу.

Джерела міжнародного цивільного процесу.

Процесуальний статус іноземних суб'єктів в Україні.

Міжнародна підсудність цивільних справ.

Міжнародна правова допомога: поняття, зміст, порядок надання.

Міжнародні договори України про надання правової допомоги.

Визнання та виконання іноземних судових рішень.

Поняття, правова природа та види міжнародного комерційного арбітражу.

Джерела правового регулювання міжнародного комерційного арбітражу.

Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Арбітражна угода.

Процедура розгляду справ у міжнародному комерційному арбітражі.

Оспорювання арбітражного рішення.

Визнання та виконання арбітражних рішень.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ МАГІСТРАНТІВ ДЕННОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

семінарське заняття № 1 (2 год.) АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗАСАД МІЖНАРОДНОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА

В межах даної теми розглядаються питання історії розвитку та сучасної доктрини міжнародного приватного права (далі – МПП), його місце в національній правовій системі. Особливу увагу слід звернути на проблемні аспекти визначення предмета і системи МПП, а також уніфікації вітчизняного законодавства в даній сфері та його гармонізації з законодавством Європейського Союзу.

Ключові поняття: міжнародне приватне право, приватноправові відносини, іноземний елемент, матеріально-правове регулювання, колізійне регулювання, концепції міжнародного приватного права, кодифікація міжнародного приватного права, гармонізація законодавства.

Питання для орацювання

Історія розвитку міжнародного приватного права: основні етапи.

Предмет та система міжнародного приватного права: науково-теоретичні проблеми.

Система принципів міжнародного приватного права: основні підходи.

Система джерел міжнародного приватного права.

Кодифікація норм міжнародного приватного права в Україні.

Контрольні питання

1. Вкажіть, які суспільні відносини складають предмет міжнародного приватного права.
2. Вкажіть основні принципи міжнародного приватного права?
3. Які особливості має система міжнародного приватного права?
4. Як місце займає міжнародне приватне право у системі національного права?

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.
3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.
10. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

семінарське заняття № 2 (2 год.)

ЗАСТОСУВАННЯ КОЛІЗІЙНИХ НОРМ ТА ІНОЗЕМНОГО ПРАВА

В межах даної теми розглядаються питання правового регулювання в МПП. Особливу увагу слід звернути на вивчення доктринальних положень, а також практичних проблем колізійного та матеріального регулювання в МПП.

Також важливим є вивчити основні техніко-практичні проблемні питання, які виникають у зв'язку із застосуванням колізійних норм (кваліфікація колізійних норм, зворотне відсилання та відсилання до законодавства третьої держави, обхід закону, взаємність) та іноземного права (пошук та кваліфікація норм іноземного права, застереження про публічний порядок).

Ключові поняття: колізійна норма, матеріально-правова норма, обсяг (об'єм), прив'язка (формула прикріплення), застосування колізійної норми (первинна кваліфікація), застосування іноземного права (вторинна кваліфікація), зворотне відсилання, відсилання до права третьої держави, обхід закону, взаємність, застереження про публічний порядок, правовий режим в МПП.

Питання для опрацювання

Сучасні тенденції розвитку колізійного регулювання.
Система колізійних норм у сучасному міжнародному приватному праві.
Принципи колізійного регулювання.
Застосування колізійних норм.
Міжнародні механізми обміну правовою інформацією.
Особливості застосування норм іноземного права.
Застереження про публічний порядок: сучасні підходи.
Інститут (концепція) імперативних (надімперативних) норм у міжнародному приватному праві: зміст, призначення, особливості застосування.

Контрольні питання

1. Вкажіть основні науково-теоретичні та практичні проблеми колізійного регулювання в міжнародному приватному праві.

2. Вкажіть значення та види правових режимів у міжнародному приватному праві.
3. Визначте основні доктринальні підходи щодо врегулювання „обходу закону” в міжнародному приватному праві.

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.
3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.
6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.
10. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
11. Конвенція про колізії законів, що стосуються форми заповітних розпоряджень (1961 р.).

семінарське заняття № 3 (2 год.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕЧОВИХ ВІДНОСИН З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

В межах даної теми розглядаються питання щодо регулювання речово-правових відносин у МПП. При підготовці до семінарського заняття необхідно зосередити увагу на колізійних питаннях права власності в МПП, тобто тих питаннях речово-правових відносин, регламентація яких є відмінною у різних державах, що створює перешкоди у правовому регулюванні. Крім цього необхідні вивчити основні та додаткові прив'язки щодо регулювання речово-правових відносин у МПП, а також знати перелік та основні положення міжнародно-правових актів в даній сфері. Окремо слід звернути увагу на міжнародно-правове регулювання відносин іноземного інвестування, основні положення актів національного законодавства щодо регулювання даних відносин, а також правовий режим іноземних інвестицій в Україні..

Ключові поняття: колізійні питання відносин власності, закон місця

знаходження речі, закон держави відправлення вантажу, набувальна давність в МПП, іноземна інвестиція, правовий режим майна.

Питання для опрацювання

Загальні положення речового права.

Колізійні питання речового права у міжнародному приватному праві.

Колізійні норми речового права в внутрішньому законодавстві України.

Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні: загальні положення.

Гарантії та правові механізми захисту іноземних інвестицій в Україні.

Контрольні питання

1. Вкажіть основні колізійні питання відносин власності у міжнародному приватному праві.

2. Вкажіть основні механізми захисту іноземних інвестицій у сучасному міжнародному приватному праві.

3. Вкажіть основні положення щодо правового режиму іноземних інвестицій в Україні.

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.

3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.

5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.

9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.

10. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

11. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами (1965 р.). <https://zakon.rada.gov.ua>

12. Конвенція про юрисдикційні імунітети держав та їх власності (2004 р.). <https://zakon.rada.gov.ua>

13. Конвенція про право, що застосовується до режимів власності подружжя (1978 р.). <https://zakon.rada.gov.ua>

семінарське заняття № 4 (2 год.)
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВІРНИХ
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

В межах даної теми розглядаються питання правового регулювання правочинів з іноземним елементом. При підготовці до семінарського заняття слід звернути увагу на поняття «міжнародного комерційного правочину», «споживчого договору з іноземним елементом», а також особливості їх регулювання. В вітчизняному законодавстві регулювання комерційних правочинів з іноземним елементом здійснюється в рамках регламентації т.з. «зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» і на це необхідно окремо звернути увагу. Окремої уваги заслуговує вивчення змісту і особливостей основної («автономія волі») та додаткових («найбільш тісно пов'язане право», «закон продавця») колізійних прив'язок щодо регулювання міжнародних договірних зобов'язань. На сьогодні існує значна кількість міжнародно-правових актів, як нормативного, так і ненормативного характеру, які також регламентують сферу міжнародних комерційних правочинів; відповідно, необхідно знати перелік та основні положення найбільш важливих міжнародних актів з даного питання.

Ключові поняття: міжнародний комерційний договір, зовнішнь-економічний договір, автономія волі, закон держави місця укладення договору, форма правочину, комерційне право (lex mercatoria).

Питання для опрацювання

Міжнародно-правове регулювання правочинів з іноземним елементом: особливості та сучасні тенденції.

Розвиток правового регулювання зовнішньоекономічних договорів в Україні.

Колізійні питання форми та змісту міжнародного цивільно-правового договору.

Уніфікація правового регулювання правочинів із іноземним елементом: загальна характеристика.

Міжнародні офіційні правила тлумачення торговельних термінів (Правила ІНКОТЕРМС).

«Принципи міжнародних комерційних договорів» (УНІДРУА).

Контрольні питання

1. Чим характеризуються міжнародні правочини приватно-правового характеру і як вони співвідносяться з поняттям зовнішньоекономічного договору?

2. Які колізійні питання виникають при укладенні міжнародних договорів приватно-правового характеру?

3. Які колізійні прив'язки щодо регулювання форми міжнародних договорів приватно-правового характеру передбачені українським законодавством?

4. В чому полягають особливості правового регулювання укладення та виконання зовнішньоекономічних договорів?

5. Яким чином встановлюється «право, яке має найбільш тісний зв'язок із правочином»?

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.
3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.
6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.
10. Діковська І. А. Міжнародні комерційні контракти: колізійне та матеріальноправове регулювання: навч. посіб. Київ: Прав. єдність, Алерта, 2016. 321 с.
11. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
12. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (1980 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
13. Конвенція про право, що застосовується до договорів міжнародної купівлі-продажу товарів (1986 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
14. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (1974 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
15. Конвенція про єдиний закон про укладення договорів про міжнародну купівлю-продаж товарів (1964 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
16. Конвенція про право, що застосовується до міжнародної купівлі-продажу товарів (1955 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
17. Конвенція про закон, що застосовується до передачі права власності у разі міжнародного купівлі-продажу товарів (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

семінарське заняття № 5 (2 год.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОЗАДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

В межах даної теми розглядаються питання, пов'язані з регулюванням позадоговірних (деліктних) відносин у МПП. При вивченні питань правового регулювання деліктних зобов'язань у МПП необхідно звернути увагу на відмінності щодо регулювання деліктних правовідносин в різних державах, існуючі міжнародні договори з питань деліктних зобов'язань з іноземним елементом, основні та додаткові колізійні прив'язки щодо регулювання деліктних зобов'язань.

Ключові поняття: делікт, позадоговірне зобов'язання, закон місця вчинення дії, закон місця настання шкоди.

Питання для опрацювання

Міжнародно-правова уніфікація правового регулювання позадоговірних зобов'язань.

Колізійні питання регулювання деліктних правовідносин.

Розвиток системи колізійних прив'язок з питань деліктних зобов'язань.

Особливості правового регулювання деліктних зобов'язань з іноземним елементом в міжнародних договорах України.

Контрольні питання

1. Які основні колізійні питання виникають в сфері деліктних зобов'язань в міжнародному приватному праві?

2. Вкажіть основні колізійні прив'язки в сфері деліктних зобов'язань в міжнародному приватному праві.

3. Які існують договори щодо міжнародно-правового регулювання деліктної відповідальності за участю нашої держави?

4. В яких випадках право іноземної держави щодо відшкодування шкоди не застосовується в Україні?

5. Які спеціальні колізійні прив'язки передбачені щодо відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг) в міжнародному приватному праві?

Рекомендована література:

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.

3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.

5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.:

Алерта, 2021. 524 с.

7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.

9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.

10. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

11. Віденська конвенція про цивільну відповідальність за ядерну шкоду (1963 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

12. Конвенція про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення нафтою (1969 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

13. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами (1972 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

14. Конвенція про цивільну відповідальність за шкоду, заподіяну при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та внутрішнім водним транспортом (1989 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

15. Конвенція про право, застосовне до дорожньо-транспортних пригод (1971 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

семінарське заняття № 6 (2 год.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО СІМЕЙНОГО ПРАВА

В межах даної теми розглядаються питання, пов'язані з регулюванням шлюбно-сімейних відносин у МПП. Вивчення правового регулювання шлюбно-сімейних відносин у МПП передбачає розгляд наступних питань: особливостей регулювання даних відносин як таких, основних колізійних проблем в цій сфері, а також колізійних прив'язок щодо врегулювання питань укладення і розірвання шлюбів з іноземним елементом, регулювання особистих немайнових та майнових відносин подружжя. Важливе значення має вивчення переліку та основних положень існуючих міжнародних договорів з питань сімейного права.

Ключові поняття: шлюб, матеріальні умови дійсності шлюбу, формальні умови укладення шлюбу, форма шлюбу, «кульгаюче» укладення (розірвання) шлюбу, спільний особистий закон, закон місця укладення шлюбу.

Питання для опрацювання

Колізійні питання та особливості правового регулювання сімейних відносин у міжнародному приватному праві.

Колізійні норми сімейного права.

Колізійні питання укладення та припинення шлюбу в міжнародному приватному праві.

Правове регулювання відносин подружжя в міжнародному приватному праві..
Міжнародні договори України у сфері сімейних відносин.

Контрольні питання

1. Вкажіть основні колізійні питання щодо врегулювання шлюбно-сімейних відносин у міжнародному приватному праві?
2. Яким законодавством регулюються питання шлюбної правоздатності іноземців в Україні?
3. Чи визнаються в Україні шлюби українських громадян з іноземцями, укладені за кордоном відповідно до вимог іноземного права?
4. Законодавство якої держави застосовується в Україні щодо врегулювання майнових відносин подружжя, один з яких є іноземцем?
5. Які підходи щодо розірвання шлюбів відомі у міжнародному приватному праві?

Рекомендована література:

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.
3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.
6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.
10. Бурлай О. Є. Правовідносини подружжя в міжнародному приватному праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. 2007. 171 с.
11. Кожевнікова В. О. Правове регулювання укладення шлюбів громадянами України у державах Європейського Союзу та їх визнання в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. 2010. 190 с.
12. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
13. Конвенція про згоду на взяття шлюбу, шлюбний вік та реєстрацію шлюбу (1962 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
14. Конвенція про укладення та визнання дійсності шлюбів (1978 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
15. Європейська конвенція про правовий статус дітей, народжених поза шлюбом (1975 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

16. Конвенція про право, що застосовується до режимів власності подружжя (1978 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

семінарське заняття № 7 (2 год.)
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СПАДКУВАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ
ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

В межах даної теми розглядаються питання щодо правового регулювання спадкових відносин з іноземним елементом. При вивченні питань правового регулювання спадкових відносин в МПП необхідно зосередити увагу на наступних питаннях: особливості спадкових відносин, які зумовлюють специфіку їх регулювання; основні колізійні питання щодо регулювання спадкових відносин в різних національних правопорядках; основні та додаткові колізійні прив'язки в сфері спадкових відносин; міжнародні договори з питань спадкування; поняття відумерлої спадщини і пов'язане з нею регулювання.

Ключові поняття: спадщина, склад спадщини, відумерла спадщина, «право окупації», форма заповіту, ологографічна форма заповіту, закон місця смерті спадкодавця, спадковий договір, особистий закон спадкодавця.

Питання для опрацювання

Колізійні питання правового регулювання спадкових відносин з іноземним елементом.

Міжнародні договори у сфері спадкових відносин.

Система колізійних норм у спадковому праві.

Відумерла спадщина у міжнародному приватному праві: основні тенденції правового регулювання.

Регулювання спадкових відносин у міжнародних договорах України про правову допомогу.

Контрольні питання

1. Вкажіть основні колізійні питання спадкових відносин у міжнародному приватному праві.

2. Що слід розуміти під «ологографічною формою заповіту»?

3. В яких випадках спадкове майно переходить у власність іноземної держави?

4. Які вимоги щодо форми заповіту передбачено колізійними нормами українського законодавства?

5. Правом якої держави регулюється спадкування нерухомого майна, яке підлягає державній реєстрації в Україні?

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024.

256 с.

3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгєрта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.

5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

6. Фединак Г. С., Фединак Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцєховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцєховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.

9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.

10. Михайлів О.М. Спадкування у міжнародному приватному праві: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.03 / Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2022. 477 с.

11. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право: науково-практичний посібник. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007. 328 с.

12. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

13. Конвенція про колізії законів, що стосуються форми заповітних розпоряджень (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

14. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту (1973 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

15. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли (1973 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

семінарське заняття № 8 (2 год.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

В межах розділу правового регулювання, який має назву «міжнародний цивільний процес», регламентуються питання судочинства за участю іноземного елемента. При підготовці до семінарського заняття необхідно звернути увагу на питання щодо поняття та змісту міжнародного цивільного процесу, а також на найбільш важливі міжнародно-правові акти і їх загальні положення з цього питання. Окремим розділом міжнародного цивільного процесу є питання міжнародної правової допомоги, що зумовлює необхідність вивчення правової регламентації, форм та порядку надання міжнародної правової допомоги.

Ключові слова: міжнародний цивільний процес, міжнародна підсудність, виключна підсудність, альтернативна підсудність, міжнародна правова допомога, виконання іноземного судового рішення, екзєкватура, міжнародний комерційний арбітраж, арбітражний суд ad hoc.

Питання для опрацювання

Зміст міжнародного цивільного процесу та його співвідношення з предметом МПП.

Питання уніфікації міжнародного цивільного процесу.

Проблеми регулювання міжнародної підсудності в цивільних справах.

Міжнародна правова допомога в цивільних справах.

Визнання та виконання іноземних судових рішень: сучасні підходи.

Визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні.

Контрольні питання

1. Вкажіть, що слід розуміти під міжнародним цивільним процесом?
2. Вкажіть основні підходи щодо встановлення міжнародної підсудності.
3. Вкажіть особливості правового регулювання процесуального статусу іноземних суб'єктів?
4. Вкажіть загальний порядок виконання рішень іноземних судів в Україні?

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.
3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.
6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.
10. Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с
11. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
12. Цивільний процесуальний кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/>

семінарське заняття № 9 (2 год.)
МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ АРБІТРАЖ ТА ІНШІ АЛЬТЕРНАТИВНІ
СПОСОБИ ВИРІШЕННЯ СПОРІВ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

При підготовці даної теми необхідно звернути увагу на питання щодо правової природи міжнародного комерційного арбітражу; його переваг та недоліків відносно інших способів (механізмів) врегулювання господарських спорів; компетенцію арбітражу; порядок здійснення арбітражних розглядів та виконання арбітражних рішень. Окремо слід узяти до уваги, що міжнародний комерційний арбітраж має договірну природу, а тому в основі арбітражного процесу у більшості випадків лежить арбітражна угода. Відтак необхідно детально вивчити питання стосовно форми та змісту арбітражної угоди, особливостей арбітражних застережень, зокрема поняття та значення типових арбітражних застережень.

Ключові слова: міжнародний комерційний арбітраж, комерційні спори, компетенція комерційного арбітражу, арбітражна угода, арбітражне застереження, іноземне арбітражне рішення, національне арбітражне рішення, виконання арбітражного рішення, скасування арбітражного рішення.

Питання для опрацювання

Уніфікація правового регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу.

Арбітражна угода та компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Порядок арбітражного розгляду справ.

Механізми контролю за діяльністю міжнародного комерційного арбітражу.

Контрольні питання

1. Вкажіть поняття та види міжнародних комерційних арбітражних судів.
2. Вкажіть відмінності розгляду справ в національних державних судах та міжнародних комерційних арбітражних судах.
3. Принципи створення й діяльності третейських судів.
4. Які спори можуть передаватись на розгляд міжнародного комерційного арбітражу?
5. В чому полягає зміст арбітражного застереження?
6. Розкрийте відмінність міжнародного комерційного арбітражу від «внутрішнього» арбітражу.

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгєрта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
3. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
4. Цірат Г.А. Міжнародний комерційний арбітраж: навч. посіб. К.: Алерта, 2019. 410 с.

5. Волощук О. Т., Гетманцев М. О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу: монографія / за заг. О. Д. Крупчана. К: 2020. 170 с.

6. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України: навчальний посібник / За ред. О. Б. Верби-Сидор. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.

7. Визнання та виконання рішень іноземних судів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум / За заг. ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2020. 668 с.

8. Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

9. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж (1961 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

10. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24.02.1994 року № 4002-XII (з наступними змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text>

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота – це вид позааудиторної самостійної роботи навчальнодослідного характеру, що використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Вона передбачає поглиблене висвітлення науково-теоретичних і практичних аспектів досліджуваного питання з вивченням спеціальної (тематичної) літератури та нормативно-правових актів, включаючи дисертаційні та монографічні праці, новітні наукові публікації (фахові статті та матеріали конференцій), а також положення міжнародно-правових актів.

Результати індивідуальної роботи оформлюються у вигляді реферату. Загальні вимоги щодо реферату: формат – .pdf (для електронної форми), обсяг основного тексту (без титульної сторінки, плану та переліку використаних джерел) – 10-15 сторінок (шрифт – Times New Roman, міжрядковий інтервал – 1,5, вирівнювання – двостороннє по ширині тексту).

Структурно реферат повинен включати наступні елементи: план; короткий вступ; основний зміст; висновки; перелік використаних джерел. Текст реферату повинен бути належно відформатований та не містити граматичних і орфографічних помилок.

Індивідуальні роботи виконуються впродовж відповідного семестру і повинні бути здані на кафедру цивільного права до моменту його завершення (для електронної форми – надсилаються на електронну пошту викладача).

1. Сучасні концепції міжнародного приватного права.
2. Застосування міжнародних торгових звичаїв в Україні.
3. Система міжнародних договорів України у сфері міжнародного приватного права.
4. Міжнародні механізми правової допомоги та обміну правовою інформацією у сфері МПП.

5. Проблемні питання колізійного регулювання у міжнародному приватному праві.

6. «Гнучке» колізійне регулювання.

7. Принципи колізійного регулювання.

8. Міжнародно-правова уніфікація регулювання відносин власності.

9. Розвиток колізійного регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві.

10. Принципи міжнародних комерційних договорів (УНІДРУА, 2016 р.): зміст та застосування.

11. Застосування «Правил ІНКОТЕРМС» при укладенні зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

12. «Автономія волі» у сфері міжнародних зобов'язальних відносин: зміст та межі застосування.

13. Міжнародно-правова уніфікація питань деліктної відповідальності.

14. Сучасні колізійні прив'язки в сфері деліктної відповідальності.

15. Міжнародні договори України з питань спадкування.

16. Міжнародні конвенції з питань сімейного права.

17. Регулювання майнових відносин подружжя в міжнародному приватному праві.

18. Міжнародно-правова уніфікація цивільного судочинства з іноземним елементом.

19. Особливості процесуального статусу іноземних суб'єктів в МПП.

20. Міжнародно-правова уніфікація комерційного арбітражу.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ МАГІСТРАНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

семінарське заняття № 1 (2 год.) ЗАСТОСУВАННЯ КОЛІЗІЙНИХ НОРМ ТА ІНОЗЕМНОГО ПРАВА

В межах даної теми розглядаються питання правового регулювання в МПП. Особливу увагу слід звернути на вивчення доктринальних положень, а також практичних проблем колізійного та матеріального регулювання в МПП.

Також важливим є вивчити основні техніко-практичні проблемні питання, які виникають у зв'язку із застосуванням колізійних норм (кваліфікація колізійних норм, зворотне відсилання та відсилання до законодавства третьої держави, обхід закону, взаємність) та іноземного права (пошук та кваліфікація норм іноземного права, застереження про публічний порядок).

Ключові поняття: колізійна норма, матеріально-правова норма, обсяг (об'єм), прив'язка (формула прикріплення), застосування колізійної норми (первинна кваліфікація), застосування іноземного права (вторинна кваліфікація), зворотне відсилання, відсилання до права третьої держави, обхід закону, взаємність, застереження про публічний порядок, правовий режим в МПП.

Питання для опрацювання

Сучасні тенденції розвитку колізійного регулювання.
Система колізійних норм у сучасному міжнародному приватному праві.
Принципи колізійного регулювання.
Застосування колізійних норм.
Міжнародні механізми обміну правовою інформацією.
Особливості застосування норм іноземного права.
Застереження про публічний порядок: сучасні підходи.
Інститут (концепція) імперативних (надімперативних) норм у міжнародному приватному праві: зміст, призначення, особливості застосування.

Контрольні питання

1. Вкажіть основні науково-теоретичні та практичні проблеми колізійного регулювання в міжнародному приватному праві.
2. Вкажіть значення та види правових режимів у міжнародному приватному праві.
3. Визначте основні доктринальні підходи щодо врегулювання „обходу закону” в міжнародному приватному праві.

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024.

256 с.

3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгєрта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.

5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

6. Федіняк Г. С., Федіняк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцєховська, О. В. Рудєнко. Харків: Право, 2023. 256 с.

8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцєховська, О. В. Рудєнко. Харків: Право, 2023. 520 с.

9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.

10. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

11. Конвенція про колізії законів, що стосуються форми заповітних розпоряджень (1961 р.).

семінарське заняття № 2 (2 год.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З ІНОЗЕМНИМ ЕЛЕМЕНТОМ

В межах даної теми розглядаються питання правового регулювання правочинів з іноземним елементом. При підготовці до семінарського заняття слід звернути увагу на поняття «міжнародного комерційного правочину», «споживчого договору з іноземним елементом», а також особливості їх регулювання. В вітчизняному законодавстві регулювання комерційних правочинів з іноземним елементом здійснюється в рамках регламентації т.з. «зовнішньоекономічних договорів (контрактів)» і на це необхідно окремо звернути увагу. Окремої уваги заслуговує вивчення змісту і особливостей основної («автономія волі») та додаткових («найбільш тісно пов'язане право», «закон продавця») колізійних прив'язок щодо регулювання міжнародних договірних зобов'язань. На сьогодні існує значна кількість міжнародно-правових актів, як нормативного, так і ненормативного характеру, які також регламентують сферу міжнародних комерційних правочинів; відповідно, необхідно знати перелік та основні положення найбільш важливих міжнародних актів з даного питання.

Ключові поняття: міжнародний комерційний договір, зовнішньоекономічний договір, автономія волі, закон держави місця укладення договору, форма правочину, комерційне право (lex mercatoria).

Питання для опрацювання

Міжнародно-правове регулювання правочинів з іноземним елементом: особливості та сучасні тенденції.

Розвиток правового регулювання зовнішньоекономічних договорів в Україні.

Колізійні питання форми та змісту міжнародного цивільно-правового договору.

Уніфікація правового регулювання правочинів із іноземним елементом: загальна характеристика.

Міжнародні офіційні правила тлумачення торговельних термінів (Правила ІНКОТЕРМС).

«Принципи міжнародних комерційних договорів» (УНІДРУА).

Контрольні питання

1. Чим характеризуються міжнародні правочини приватно-правового характеру і як вони співвідносяться з поняттям зовнішньоекономічного договору?

2. Які колізійні питання виникають при укладенні міжнародних договорів приватно-правового характеру?

3. Які колізійні прив'язки щодо регулювання форми міжнародних договорів приватно-правового характеру передбачені українським законодавством?

4. В чому полягають особливості правового регулювання укладення та виконання зовнішньоекономічних договорів?

5. Яким чином встановлюється «право, яке має найбільш тісний зв'язок із правочином»?

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.

2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.

3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.

4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.

5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.

7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.

8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.

9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.

10. Діковська І. А. Міжнародні комерційні контракти: колізійне та матеріальноправове регулювання: навч. посіб. Київ: Прав. єдність, Алерта, 2016. 321 с.

11. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>

12. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів (1980 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

13. Конвенція про право, що застосовується до договорів міжнародної купівлі-продажу товарів (1986 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

14. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (1974 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

15. Конвенція про єдиний закон про укладення договорів про міжнародну купівлю-продаж товарів (1964 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

16. Конвенція про право, що застосовується до міжнародної купівлі-продажу товарів (1955 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

17. Конвенція про закон, що застосовується до передачі права власності у разі міжнародного купівлі-продажу товарів (1958 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

семінарське заняття № 3 (2 год.)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОГО ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

В межах розділу правового регулювання, який має назву «міжнародний цивільний процес», регламентуються питання судочинства за участю іноземного елемента. При підготовці до семінарського заняття необхідно звернути увагу на питання щодо поняття та змісту міжнародного цивільного процесу, а також на найбільш важливі міжнародно-правові акти і їх загальні положення з цього питання. Окремим розділом міжнародного цивільного процесу є питання міжнародної правової допомоги, що зумовлює необхідність вивчення правової регламентації, форм та порядку надання міжнародної правової допомоги.

Ключові слова: міжнародний цивільний процес, міжнародна підсудність, виключна підсудність, альтернативна підсудність, міжнародна правова допомога, виконання іноземного судового рішення, екзекватура, міжнародний комерційний арбітраж, арбітражний суд ad hoc.

Питання для опрацювання

Зміст міжнародного цивільного процесу та його співвідношення з предметом МПП.

Питання уніфікації міжнародного цивільного процесу.

Проблеми регулювання міжнародної підсудності в цивільних справах.

Міжнародна правова допомога в цивільних справах.

Визнання та виконання іноземних судових рішень: сучасні підходи.

Визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні.

Контрольні питання

1. Вкажіть, що слід розуміти під міжнародним цивільним процесом?

2. Вкажіть основні підходи щодо встановлення міжнародної підсудності.

3.

4. Вкажіть загальний порядок виконання рішень іноземних судів в Україні?

Рекомендована література

1. Білоусов Є. М., Яковюк І. В. Міжнародне приватне право. Харків: Право, 2021. 408 с.
2. Довгерт А. Міжнародне приватне право: зміна концепції. Київ: Алерта, 2024. 256 с.
3. Мироненко І. В. Міжнародне приватне право: навчальний посібник. 2-ге видання. К.: Алерта, 2013. 288 с.
4. Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. 2-ге видання. К.: Алерта, 2014. 656 с.
5. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.
6. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. К.: Алерта, 2021. 524 с.
7. Міжнародне приватне право: загальна частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 256 с.
8. Міжнародне приватне право: особлива частина: навч.-метод. посіб. / О.Р. Вайцеховська, О. В. Руденко. Харків: Право, 2023. 520 с.
9. Актуальні проблеми міжнародного приватного права: навчально-методичний посібник / Волощук О.Т., Возняковська К.А., Біленець Д.А. Чернівці, 2024. 198 с.
10. Цірат Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х., 2013. 482 с
11. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 року № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
12. Цивільний процесуальний кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/>